

ГІБРИДИ СОНЯШНИКУ – ОДИН ІЗ ОСНОВНИХ ЧИННИКІВ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ВИСОКОГО ВРОЖАЮ ТА ЯКОСТІ В УМОВАХ ЗОНИ ВИРОЩУВАННЯ

Білюк М.Ю., аспірант

Хоміна В.Я., доктор с.-г. н., професор

e-mail: homina13@ukr.net

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

Соняшник в Україні є однією із найбільш затребуваних культур, оскільки більше 90% олії, що використовується в країні – із соняшнику. Якщо декілька років тому середня урожайність цієї культури була в межах 1,5 т/га, то сьогодні – 3,5 т/га та більше. Врожайність соняшнику значно коливається за роками, залежно від кліматичних умов та технологічних чинників.

Виробництво соняшнику із високорентабельного для більшості господарств часто стає збитковим. Така ситуація відбувається через високу потребу і дорожнечу мінеральних добрив та засобів захисту рослин.

Найвні зараз мінеральні добрива не повною мірою задовольняють потреби рослин в елементах живлення. За використання мікродобрив рослинний організм може отримати необхідні для нього елементи живлення. Учені вважають, що використання мікродобрив та біопрепаратів зменшує залежність урожаю від факторів оточуючого середовища [3, 4].

Прибутки за врожайності соняшнику 1,0 т/га і менше не покривають витрат на його вирощування, урожай 1,5 т/га виводить виробників на середній рівень рентабельності, і лише за врожайності 2,0 т/га та більше культура забезпечує розрахунковий рівень прибутку [1, 2].

Виходячи з вище наведеного, слід зробити висновок, що необхідно знайти оптимальне співвідношення між затратами та рівнем рентабельності, тому слід акцентувати увагу не лише на добривах і мікродобривах, але й гібридному посівному матеріалі для конкретних ґрунтово-кліматичних умов.

Метою наших досліджень, що виконуються у виробничих умовах СТОВ «Гарант» Хмельницької області Кам'янець-Подільського району, було здійснити порівняльну оцінку гібридів соняшнику різних груп та встановити оптимальний фон живлення, які б забезпечили максимальну урожайність і рівень рентабельності культури.

При виборі гібриду група стиглості – це дуже важливий критерій, так як саме він визначає чи вистачить суми ефективних температур для формування зерна цього гібриду в конкретних умовах вирощування. При виборі гібриду необхідно враховувати також факт того, що із збільшенням площ під культурою збільшується кількість специфічних для виду хвороб. А тому, необхідно брати до уваги стійкість гібриду до несправжньої борошнистої роси та вовчка, білої і сірої гнилей, фомопсису та ін.

Кліматичні умови Лісостепової зони дають змогу забезпечити біологічну потребу рослин соняшнику в теплових ресурсах у період «посів-повна стиглість зерна» для сортів та гібридів скоростиглої, ранньостиглої, середньоранньої,

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ

У ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ (25 травня 2022 р.)

середньостиглої та середньопізньої груп стиглості.

Ми в своїх дослідженнях обрали чотири гібриди соняшнику, оригінаторами яких є компанії КВС та Сингента, які відносяться до двох груп стиглості – середньоранньої та середньостиглої. Це гібриди – середньоранні: КВС АСЕР КЛ, АЛЬКАНТАРА та середньостиглі: КВС ДРАГОН та СИ Катана КЛП.

Результати досліджень, показали, що оптимальну урожайність 3,5 т/га забезпечив гібрид АЛЬКАНТАРА, вміст жиру в насінні у цього гібриду становив 50%. Гібрид АЛЬКАНТАРА – екстенсивного типу з високими темпами росту на початкових етапах розвитку. Має високу посухостійкість та жаростійкість, а також характеризується високим потенціалом урожайності, навіть в посушливих умовах.

Серед середньостиглої групи – більш урожайним, з показником 3,2 т/га був гібрид КВС ДРАГОН, вміст жиру в насінні становив 51%. Урожайність гібриду КВС АСЕР КЛ становила 3,1 т/га, а гібриду СИ Катана КЛП – 3,0 т/га.

Список використаної літератури

1. Бутенко А.О. Сортові особливості формування урожаю соняшнику в умовах північносхідної України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.-г. наук: спец. 06.01.09; Ін-т рослинництва ім. В. Я. Юр'єва УААН. Харків, 2005. 20. С. 5.
2. Бойчук А.Ф., Копитко П.Г., Грицаєнко З.М. та ін. Біологічні та агроекологічні основи підвищення продуктивності сільськогосподарських культур. *Зб. наук. пр. УДАУ*. 2003. С. 5–14.
2. Анішин Л.В. Вітчизняні біологічно активні препарати просяться на поля України. *Пропозиція*. 2004. № 10. С. 48.
3. Бойко Н.Г., Волощук С.І., Капля Р.М. та ін. Біопрепарати як фактор підвищення продуктивності ярих зернових культур. *Матеріали наук.-практ. конф. молодих вчених «Новітні технології вирощування сільськогосподарських культур у виробництво»*. Чабани, 2004. С. 52–53.